

ตัวละครเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยยุคใหม่

Gay Characters in Modern Thai Television Dramas

พัฒน์พล วงษ์ม่วง¹
มยุรี ศรีกุลวงศ์, Ph.D.²

บทคัดย่อ

การนำเสนอเพศสภาพของตัวละครโทรทัศน์ไทยในอดีตนิยมให้มีเฉพาะเพศชายและเพศหญิงเป็นหลัก ซึ่งไม่สะท้อนสภาพความเป็นจริงของสังคมที่ประกอบด้วยเพศสภาพและเพศวิถีอื่น เช่น ผู้หญิงข้ามเพศ, หญิงรักหญิง และ ชายรักชาย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม บทละครโทรทัศน์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยตอบสนองของกลุ่มคนที่หลากหลาย ประกอบกับนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์อธิบายว่าความเป็นรักร่วมเพศนั้นไม่ใช่ความผิดปกติ ส่งผลให้ในปัจจุบันตัวละครเกย์มีบทบาทมากขึ้นกว่าในอดีตและมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น บทความนี้ศึกษาการแสดงรูปแบบอัตลักษณ์ของเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยตั้งแต่ยุคเริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน โดยผู้วิจัยศึกษาการพัฒนาของละครโทรทัศน์ไทยและแบ่งยุคของการพัฒนาเป็น 3 ยุคคือ ยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2499 – พ.ศ. 2530), ยุคธุรกิจละครเต็มรูปแบบ (พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2540) และ ยุคใหม่ของละครโทรทัศน์ไทย (พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2558) และศึกษาความเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเกย์และการแสดงรูปแบบอัตลักษณ์ของเกย์ที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในละครโทรทัศน์ไทยในยุคต่างๆ ผลการศึกษาพบว่าละครโทรทัศน์ไทยพยายามสอดแทรกอัตลักษณ์ต่างๆ ของเกย์ เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคม ในช่วงยุคใหม่ของละครโทรทัศน์ไทย แม้ว่าทททส่วนใหญ่ไม่ยอมรับเกย์แต่ด้วยความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวชศาสตร์อธิบายว่าเกย์เป็นสิ่งที่ปกติ ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวเพื่อแสดงตัวตนเกี่ยวกับเกย์ในสังคมซึ่งส่งผลให้ตัวละครเกย์ได้รับความนิยมมากขึ้น แต่รูปแบบของการสร้างตัวละครเกย์ที่นำเสนอยังเกิดจากความคิดที่ล้าสมัย ซึ่งอาจเป็นผลจากกระแสชาตินิยมด้านลบของเกย์ในยุค พ.ศ. 2530 – พ.ศ. 2540 บทความนี้มีประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษารูปแบบของตัวละครเกย์ในโทรทัศน์ตั้งแต่ยุคเริ่มต้นของละครโทรทัศน์ไทยถึงปัจจุบัน การศึกษาในอนาคตสามารถศึกษารูปแบบการนำเสนอตัวละครเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามทัศนคติที่เปิดกว้างขึ้นของสังคมที่มีต่อเกย์ในอนาคต

คำสำคัญ: เกย์, ละครโทรทัศน์ไทย, เกย์ในละครโทรทัศน์ไทย, อัตลักษณ์ของเกย์

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² ที่ปรึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Abstract

In the past, Thai television drama portrayed only male and female characters. This contradicts reality which there was sexual diversity, e.g. bisexual, gay and lesbian. At present, the dramatic plots have been adapted to serve the interests of many groups of audiences. Moreover, psychiatry has explained that homosexuality is not abnormal. As a result, gay characters are widely accepted and have been portrayed with better roles and images. This article has studied gay identity of gay in Thai television dramas since the beginning of TV broadcast until the present time. We have studied the development of Thai television dramas, dividing them into three periods: First period is the beginning age of Thai television drama (1956 - 1987), second is the television dramas business age (1987 - 1997) and third is the new era of Thai television dramas (1997 - 2015). And we have studied the changing of attitude towards gay characters and their identity portrayal in these different periods. As a result of this study, Thai television dramas have been trying to insinuate gay identities for conforming to the new era of Thai television dramas. Although the gay is not accepted by most discourse but the psychiatry association announced that homosexuality is normal. Gay characters have got more popular as a result of the drive of gay society. Nevertheless, the pattern of gay characters are stereotypical, namely, they disappointed in love. This article is advantageous for those who want to study the patterns of gay characters in Thai television drama up to present time. Future study includes a study on gay characters in Thai television drama that may be changed according to the changing attitude towards gay.

Keywords: Gay, Thai Television Dramas, Gay in Thai Television Dramas

บทนำ

สื่อละครโทรทัศน์ไทยตั้งแต่จุดเริ่มต้นถึงปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและความทันสมัย รูปแบบการนำเสนอเพศสภาพของตัวละครจะสอดคล้องกับกระแสหลักของสื่อในประเทศไทยในยุคเริ่มต้นที่เกิดละครโทรทัศน์นั้น ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศในตะวันตกเรียกคนที่มีความพึงพอใจในเพศเดียวกันว่า Homosexuality³ ซึ่งในประเทศไทยใช้คำว่า กะเทย⁴ เมื่อสื่อให้ความสนใจเปิดรับกลุ่มดังกล่าวมากขึ้นพบว่าลักษณะของบุคคลที่มีความพึงพอใจในเพศเดียวกันยังมีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน ภายหลังจากมีการใช้คำเรียกให้ตรงกับอัตลักษณ์ดังกล่าว โดยเรียกผู้ที่มีเพศสภาพเป็นชายพึงพอใจในเพศชายและมีการแสดงออกทางการแต่งกายเป็นหญิงว่า กะเทย ส่วนผู้ที่มีเพศสภาพเป็นชายพึงพอใจในเพศชายและยังคงแต่งกายเป็นชายว่า เกย์ (เทอดศักดิ์ รมจําปา, จากกะเทยถึงเกย์ประวัติศาสตร์ชายรักร่วมเพศในสังคมไทย, 2546)

ความพยายามสร้างอัตลักษณ์ที่ชัดเจนขึ้นโดยการแยกเกย์ออกจากกะเทย ทำให้เกิดอัตลักษณ์ของตัวละครเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยที่ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาเฉพาะเกย์ที่เป็นเพศสภาพเป็นผู้ชายสนใจในเพศเดียวกันเพราะสนใจในการสร้างอัตลักษณ์ใหม่นี้ในละครโทรทัศน์ไทย การแยกเกย์จากกะเทยมีบทบาทอย่างมากในสื่อละครโทรทัศน์ไทยซึ่งเป็นสื่อมวลชนประเภทหนึ่งที่ยินมนำเสนอเรื่องราวของเกย์หรือรักร่วมเพศ การปรากฏตัวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอทำให้เราได้เข้าใจอัตลักษณ์ของเกย์ในฐานะตัวละครโทรทัศน์ และได้รับนิยามความสนใจจากผู้ชมและผู้ผลิต (รัตนะ แซ่เตีย, 2550, 2) ส่งผลให้ในปัจจุบันตัวละครเกย์มีบทบาทมากขึ้นอย่างแพร่หลายในละครโทรทัศน์ไทย การศึกษานี้รวบรวมความเปลี่ยนแปลงของละครไทยและการยอมรับเกย์ในสังคมไทยเพื่อช่วยอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและสนับสนุนแนวคิดทัศนคติในแง่บวกต่อเกย์ในปัจจุบัน การศึกษานี้สามารถใช้ประกอบความรู้ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และ นิเทศศาสตร์

³ Homosexuality หมายถึงบุคคลที่มีพื้นฐานของความพึงพอใจในคนเพศเดียวกัน เกิดขึ้นเมื่อค.ศ. 1989 ดูเพิ่มเติมใน Karoly Maria (Kertbeny) Benkert, "An Open Letter to the Prussian Minister of Justice (1869)" trans. Michael Lombardi-Nash, in *We Are Everywhere : A Historical Sourcebook of Gay and Lesbian Politics*, eds. Blasius Mark and Phelan Shane (New York London : Routledge, 1994). Pp. 67-79.

⁴ กะเทย ปรากฏครั้งแรกใช้คำว่า "กเทย" ตรงกับภาษาอังกฤษ Hermaphrodite จาก A Dictionary of the Siamese Language ของ Rev. J. Casell จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2398 (เทอดศักดิ์, 2546: 312)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการแบ่งยุคของละครโทรทัศน์ไทยตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษารูปแบบอัตลักษณ์ของเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยในยุคต่าง ๆ
3. เพื่อเปรียบเทียบการยอมรับเกย์ในยุคต่างๆกับความนิยมในตัวละครเกย์ที่ปรากฏใน

ละครโทรทัศน์ไทย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัตลักษณ์ของเกย์ในละครโทรทัศน์ไทย

ความพยายามในการนำเสนอภาพลักษณ์ต่างๆของเกย์ เริ่มมีบทบาทมากขึ้นในสื่อต่างๆ ผู้วิจัยเลือกศึกษางานวิจัย (1) ธาณี ชื่นคำ เรื่อง การศึกษาอัตลักษณ์ของเกย์ในสื่อภาพยนตร์ไทย (2555) จุดประสงค์ของงานวิจัยเพื่อศึกษาเรื่องราววิถีชีวิตของเกย์และอัตลักษณ์ในสื่อภาพยนตร์ไทย เปรียบเทียบอัตลักษณ์ของเกย์ในภาพยนตร์กับอัตลักษณ์ของเกย์ที่ปรากฏในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่าภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเกย์มีการแต่งกายถ้าเป็นชายจะเรียบหรูแต่ถ้าแต่งกายเป็นหญิงจะเน้นแต่งตัว แต่งหน้าเข้มมีกริยาอาการแสดงออกคล้ายผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ส่วนมากจะได้รับบทเป็นตัวร้ายหรือตัวตลก เฮฮา หรือความเศร้าโศก การมีเกย์ในภาพยนตร์ไทย เพื่อสร้างสีสัน ความสนุกสนานซึ่งมีพื้นฐานจากชีวิตจริงในสังคมของเกย์, (2) บทความของ เทอดศักดิ์ ร่มจำปา เรื่อง จากกะเทยถึงเกย์ประวัติศาสตร์ชายรักร่วมเพศในสังคมไทย มีการสรุปบทความว่า พ.ศ. 2550 สังคมไทยอดทนต่อกะเทยและพฤติกรรมรักร่วมเพศได้ระดับหนึ่ง ช่วงปี พ.ศ. 2515 เกิดการจำแนกประเภทต่างๆของพฤติกรรมรักร่วมเพศเกย์ถูกแบ่งแยกแตกต่างจากกะเทยโดยมีการระบุถึงผู้ที่มีลักษณะเป็นรักร่วมเพศที่เป็นผู้ชาย ทำให้เกิดนิยายสารเกย์ที่พยายามให้คำนิยามต่างๆของเกย์ให้มีความชัดเจนขึ้น, (3) รชยา บุญภิบาล เรื่อง วาทกรรมชายรักชายในละครเวทีไทยร่วมสมัย (2552) ศึกษาวาทกรรมชายรักชายในละครเวทีไทยร่วมสมัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2528 – พ.ศ. 2551 โดยการวิเคราะห์ตัวบทผลการศึกษาพบว่าละครเวทีชายรักชายยุคปี พ.ศ. 2528 มีเพศสภาพเป็นผู้ชาย มีเพศวิถีหลากหลายและเลื่อนไหลไปมา ตัวละครมักปกปิดอัตลักษณ์ของตนเนื่องจากถูกบีบคั้นกดดันจากสังคมและบุคคลในครอบครัว ด้านความรักและการใช้ชีวิตคู่พบกับความผิดหวังและล้มเหลวเป็นส่วนใหญ่ แต่หลังจากปี พ.ศ. 2542 ตัวละครชายรักชายมีอัตลักษณ์ที่เปิดเผยชัดเจนและมีความหลากหลายทางเพศสภาพภายนอก มีชีวิตครอบครัวและความรักที่ประสบความสำเร็จได้ และ (4) อริน พิณจรรยาธิษฐาน เรื่อง การใช้เรื่องรักร่วมเพศในนวนิยายไทย พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2525 (2527) ศึกษา นวนิยายช่วง พ.ศ. 2516 – พ.ศ. 2525 ที่นำเรื่องรักร่วมเพศมาใช้ในการสร้างเป็นแก่นเรื่องและตัวละครพบว่า รักร่วมเพศเป็นเรื่องที่เก่าแก่ที่เกิดขึ้นพร้อมกับมนุษยชาติ การยอมรับหรือปฏิเสธพฤติกรรมดังกล่าวขึ้นอยู่กับยุคสมัยและความนิยมของ

แต่ละสังคมในอดีตที่รวมเพศเป็นเรื่องเสื่อมเสีย เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงมีผลให้คนรักร่วมเพศกล้าเปิดเผยตนต่อสังคมมากยิ่งขึ้นและกลายมาเป็นวัตถุ癖ชิ้นใหม่ของนักประพันธ์ในยุคนั้น

ผู้วิจัยได้ใช้งานวิจัยและบทความดังกล่าวอธิบายรูปแบบของตัวละครเกย์ในสื่อต่างๆ การสร้างสรรค์ตัวละครเกย์หรือรักร่วมเพศในอดีต การนำเสนอตัวละครเกย์นั้นจะมีพัฒนาการจากกลุ่มคนรักร่วมเพศที่ผลักดันให้เป็นที่ยอมรับต่อสังคมร่วมกับหลักทางจิตเวชศาสตร์

การศึกษาการใช้สื่อเพื่อการยอมรับเกย์ในสังคมไทย

ในอดีตเจตคติต่อเพศสภาพระบุเพียงแค่ชายหญิงและแบ่งแยกเพศสภาพอื่นๆว่าเป็นเพศที่ผิดปกติ ผู้วิจัยศึกษาจากงานวิจัยที่มีการกล่าวถึงการยอมรับเกย์ในอดีตได้แก่ (1) ฐิติกร เตรยาภรณ์ เรื่อง ภาพลักษณ์ของเกย์ที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ ช่วงปีพ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2543 (2543) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการนำเสนอภาพลักษณ์ของเกย์โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์รายวันไทยช่วงปี พ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2543 มีลักษณะเป็นการสร้าง ดำรงหรือตอกย้ำแบบฉบับ (Stereotype) และทัศนคติด้านลบต่อเกย์ของคนในสังคมหรือไม่ อย่างไร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เหตุการณ์เกี่ยวกับเกย์ ผลการวิจัยนี้พบว่าหนังสือพิมพ์รายวันไทยในช่วงปี พ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2543 มักนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเกย์ที่เป็นการตอกย้ำแบบฉบับและทัศนคติด้านลบของคนในสังคมที่มีต่อกลุ่มเกย์ให้ติดแน่นมากยิ่งขึ้น จนในที่สุดกลายเป็นความเชื่อที่ยากจะเปลี่ยนแปลงในอนาคต แม้จะมีการเผยแพร่ข้อมูลใหม่ๆเพื่อเปลี่ยนแปลงความเชื่อเดิม เนื่องจากคนส่วนใหญ่มีแนวโน้มไม่รับฟังข้อมูลใหม่ที่ไม่สอดคล้องกับความรู้อันเดิม โดยเฉพาะผู้ที่มีความรู้สึกรังเกียจ ไม่ยอมรับเกย์ ไม่รู้จักใกล้ชิดสนิทสนมกับเกย์จะมีอคติต่อเกย์มากขึ้นเมื่อเปิดรับข้อมูลข่าวสารเกย์จากหนังสือพิมพ์, (2) เทอดศักดิ์ รมจำปา วาทกรรมเกี่ยวกับเกย์ในสังคมไทย พ.ศ. 2508 - 2542 (2545) ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบของวาทกรรมที่เกี่ยวกับเกย์ในสังคมไทยในช่วง พ.ศ. 2508 - พ.ศ. 2542 พบว่าในสมัยจารีตถึงสมัยสร้างชาติแม้วาทกรรมกระแสหลักของสังคมจะมีอคติต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศแต่ไม่ปรากฏความคิดว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นอันตรายต่อสังคมและไม่มีบทลงโทษอย่างรุนแรงดังเช่นในสังคมตะวันตกหลังสงครามโลกครั้งที่สอง บริบททางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนไปกล่าวคือการรับวัฒนธรรมอเมริกันทำให้มีการรับความรู้ทางการแพทย์แบบตะวันตกเกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศแต่ในปลายทศวรรษ 2510 มีความพยายามใช้พื้นที่ในหนังสือพิมพ์เพื่อสร้างวาทกรรมให้สังคมยอมรับ แต่วาทกรรมหลักหยาบประเด็นเรื่องอาชญากรรมและเรื่องโรงเอดส์ว่ามีสาเหตุจากเกย์ จนเมื่อทศวรรษ 2530 วาทกรรมกระแสหลักผ่อนคลายเป็นเรื่องเกย์เป็นโรคจิตลง เกย์เริ่มมีบทบาทมากขึ้นจากการจัดกรรมที่พื้นที่สาธารณะ เช่น งานบางกอกเกย์เฟสติวัล แต่อย่างไรก็ตามวาทกรรมยังไม่ยอมรับเกย์โดยสมบูรณ์ และ (3) รัตนะ แซ่เตีย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อตัวละครรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย (2550) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อตัวละครรัก

ร่วมเพศในละครโทรทัศน์ โดยการศึกษาลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกและบทบาทของตัวละคร
รักร่วมเพศแบบชายรักชายและนำมาวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ชมผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง
มีความคิดเห็นต่อตัวละครรักร่วมเพศมักมีภูมิหลังที่ไม่มีความสุขส่วนใหญ่มีบทบาทประกอบหรือ
สนับสนุนตัวละครเอก มีการแสดงออกมาในทางลบ และถูกสร้างให้ดูเกินกว่าความเป็นจริงแต่
สามารถยอมรับได้ มีส่วนทำให้เข้าใจความเป็นรักร่วมเพศมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ใช้งานวิจัยดังกล่าวในการศึกษาถึงสาเหตุของการแบ่งแยกเพศสภาพนั้น
ประกอบงานโครงการทางจิตวิทยาของ ทักษิณัย วัจน และ ศิริรักษา ชูรัมย์เรื่องผลของการใช้สื่อ
ในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อเกย์ (2556) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้สื่อภาพ
เกี่ยวกับชายรักชายในการเปลี่ยนเจตคติของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี
ผลการศึกษาพบว่าสื่อมีผลต่อทัศนคติที่ดีขึ้นของกลุ่มทดลองโดยวัดจากค่าสถิติ

เมื่อผู้วิจัยการศึกษางานวิจัยในเรื่องอัตลักษณ์ของเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยและการ
ใช้สื่อเพื่อการยอมรับเกย์ในสังคมไทย การยอมรับเกย์ในยุคสมัยต่างๆและรวบรวมเพื่อนำมา
วิเคราะห์เทียบเคียงกับยุคสมัยของละครไทยให้ทราบถึงเหตุผลของความเปลี่ยนแปลงความนิยม
ของตัวละครเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยยุคใหม่

วิธีดำเนินการ

การศึกษาพัฒนาของละครโทรทัศน์ไทย ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาการเปลี่ยนแปลงของละคร
โทรทัศน์ไทยและวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อแบ่งยุคของละครโทรทัศน์ไทยจากบทวิจัยเรื่องพัฒนาการ
ของละครโทรทัศน์ไทย (วิมลวรรณ บุญจันทร์, 2549) บทความออนไลน์ 2 เรื่อง ได้แก่ ประวัติ
โทรทัศน์ในประเทศไทย (ทีมงานครอบครัวบ้านนอกดอทคอม, 2551) และไพรม์ไทม์เดียด...
ช่อง 3-7 สะเทือน ช่อง 8 - ช่องวัน เปิดศึกชิงละครหลังข่าว (Positioning magazine, 2558)
โดยเนื้อหาทางงานวิจัยและบทความนี้ได้อธิบายประวัติความเป็นมาของละครโทรทัศน์ไทยตั้งแต่วัยที่
โทรทัศน์เริ่มให้บริการในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2498 ในรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม
โดยมีรายการสำคัญ 3 ประเภทคือ ข่าวสาร ความรู้และความบันเทิง เมื่อรายการบันเทิงได้รับ
ความนิยมสูงสุดจึงมีการจัดแสดงละครโทรทัศน์อย่างต่อเนื่องและมีพัฒนาการเรื่อยมา (วิมลวรรณ
บุญจันทร์, 2549, 2) จนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นยุคที่ก้าวเข้าสู่ระบบทีวีดิจิทัลที่มีช่องเกิดขึ้นใหม่จำนวนมาก
ทำให้เกิดจากแข่งขันและความพยายามพัฒนาเพื่อตอบสนองผู้ชมแต่ละกลุ่ม

เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาการของละครไทยตั้งแต่เริ่มต้นในปีพ.ศ. 2499 จนถึงพ.ศ. 2558
จึงวิเคราะห์และแบ่งยุคจากความเปลี่ยนแปลงของสถานี การตลาดและความพยายามที่จะเสนอ
ละครโทรทัศน์ให้ตอบสนองกลุ่มผู้ชมได้ 3 ช่วง คือยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2530) ยุคธุรกิจ
ละครเต็มรูปแบบ (พ.ศ. 2530 ถึง พ.ศ. 2540) และยุคใหม่ของละครโทรทัศน์ไทย (พ.ศ. 2540
ถึง พ.ศ. 2558) จากนั้นผู้วิจัยศึกษาประวัติความเป็นมาของตัวละครเกย์หรือรักร่วมเพศที่ปรากฏ

ในวรรณกรรมและสื่อต่างๆ การใช้ตัวละครเกย์นั้นมีการเปลี่ยนแปลงตามรูปแบบการยอมรับกลุ่มรักร่วมเพศ ผู้วิจัยศึกษาการยอมรับกลุ่มรักร่วมเพศจากอดีตจนถึงปัจจุบันจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมารวมอธิบายการเปลี่ยนแปลงของการใช้ตัวละครในสื่อต่างๆนี้ เพื่อให้ทราบสาเหตุที่มีการนำเสนอภาพลักษณ์ตัวละครเกย์ลบในอดีตเปลี่ยนแปลงเป็นได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

ผลการศึกษา

ยุคเริ่มต้น (พ.ศ. 2499 – พ.ศ. 2530)

ละครโทรทัศน์ไทยในยุคเริ่มต้น

ละครโทรทัศน์ไทยเรื่องแรกคือเรื่อง สุรียานีไม่ยอมแต่งงาน ของนายจำเริญ ออกอากาศครั้งแรกในวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2499 ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม เป็นการแสดงสดโดยใช้บทโทรทัศน์ที่แต่งขึ้นโดยเฉพาะ ถ่ายทำในห้องส่งที่มีขนาดเล็กและใช้ฉาก หลังจากนั้นละครไทยมีการเฟื่องฟูขึ้นและเสื่อมลงหลายครั้ง โดยมีสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 เริ่มบุกเบิกด้านละครโทรทัศน์มากขึ้นและเกิดช่องใหม่ๆ ได้แก่ช่อง 9 หรือช่อง 4 เดิม ช่อง 3 และ ช่อง 5

ในปี พ.ศ. 2524 ภาพยนตร์จีนเริ่มมีอิทธิพลมากขึ้น คณะกรรมการบริหารวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (กบว.) จึงขอความร่วมมือกับสถานีโทรทัศน์ให้เสนอรายการไทยแทนรายการต่างประเทศในช่วงเวลา 20.00 น. การพัฒนาละครโทรทัศน์ไทยเริ่มมีการพัฒนามากขึ้น ในเวลานั้นคุณสุรางค์ เปรมปรีดิ์ เข้ามาดูแลด้านการตลาดของช่อง 7 ได้พัฒนาละครโทรทัศน์ ในขณะที่ช่องอื่นๆเร่งพัฒนาเปลี่ยนแปลงยุทธวิธีในการนำเสนอละครเพื่อตอบสนองความต้องการต่อผู้รับชม

การยอมรับเกย์และอัตลักษณ์ของเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยในยุคเริ่มต้น

ในอดีตเกย์จัดอยู่ในกลุ่มหนึ่งของกลุ่มรักร่วมเพศ มีการปรากฏในบันทึกในประวัติศาสตร์มาตั้งแต่สมัยรัชการที่ 1 ในกฎหมายตราสามดวง (เทอดศักดิ์ รมจำปา, 2545, 11) ในลักษณะที่กล่าวรวมถึงการเป็นรักร่วมเพศ คนไทยในสมัยก่อนยุคนี้นิยามเพศสภาพเพียงชายและหญิงและกำหนดเพศสภาพอื่นว่า “กะเทย” และถือเป็นความผิดปกติ ภายหลังจากปี ค.ศ.1974 (พ.ศ. 2517) สมาคมจิตแพทย์อเมริกันได้ประกาศว่า พฤติกรรมรักร่วมเพศไม่ได้เป็นความผิดปกติทางเพศแต่ความคิดยังอยู่แค่เพียงจิตแพทย์บางกลุ่มเท่านั้น ในยุคสมัยของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ เกย์ในประเทศไทยออกมามีบทบาทในสังคมมากขึ้น นอกจากนี้สื่อเริ่มนำเสนออัตลักษณ์ของเกย์ชัดเจนและแตกต่างจากกะเทยออกมามากขึ้นจากนิตยสารแปลกของ โก๋ ปากน้ำ หรือ ประชญา ภัณฑารักษ์ แต่ยังคงเป็นเพียงคำเรียกผู้ที่มีลักษณะอ่อนแอที่ไม่นิยมแต่งกายเหมือนผู้หญิงเท่านั้น ไม่ได้

ครอบคลุมถึงผู้ที่แต่งตัวเป็นผู้ชายที่มีความสนใจในเพศชายเหมือนกัน ด้านวรรณกรรมปรากฏการใช้ตัวละครรักร่วมเพศก่อน พ.ศ. 2516 นิยายในยุคนี้ที่มีเริ่มมีตัวละครเกย์เป็นส่วนประกอบเช่น จันดารา ประตู่ที่ปิดตาย ในลักษณะที่ตัวละครเอกและตัวละครรอง

การยอมรับเกย์ในยุคนี้ส่งผลให้เกิดจุดเริ่มต้นของการเกิดตัวละครเกย์ขึ้นดังภาพที่ 1 ซึ่งนอกจากสื่อสิ่งพิมพ์แล้ว สื่อที่นำเสนอการแสดงโดยมีเพศวิถีของเกย์เริ่มต้นขึ้นในปี พ.ศ. 2519 จากสื่อภาพยนตร์ที่นำเสนอเรื่องราวของเกย์ในชื่อเรื่อง “เกมส์” แต่ลักษณะเนื้อหาแนะนำสภาพลักษณะของเกย์ในเชิงลบส่งผลให้สังคมไทยมองเกย์ในเชิงลบ หลังจากนั้นจึงเกิดความพยายามในการนำเสนอรูปแบบของอัตลักษณ์เกย์ในรูปแบบต่างๆผ่านภาพยนตร์ในด้านละครโทรทัศน์เริ่มมีการนำเสนอภาพลักษณ์ของเกย์บ้าง เช่น น้ำตาลไหม้ (พ.ศ. 2526) และปัญญาชนก้นครัว (พ.ศ. 2529)

ภาพที่ 1 ตัวละครเกย์ในยุคเริ่มต้น

ยุคธุรกิจละครโทรทัศน์เต็มรูปแบบ (พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2540)

ละครโทรทัศน์ไทยในยุคธุรกิจละครโทรทัศน์เต็มรูปแบบ

ในยุคนี้ประเทศไทยมีระบบโทรทัศน์ครบทั้งแบบฟรีทีวี ทีวีสเอรี และแบบบอกรับเป็นสมาชิก ในวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 โทรทัศน์ช่อง 11 เปิดอย่างเป็นทางการ และปี พ.ศ. 2537 สถานีโทรทัศน์ไอทีวีเริ่มออกอากาศสถานีโทรทัศน์เสรีโดยบริษัทสยามเอนเตอร์เทนเมนท์ จำกัด การจัดทำละครโทรทัศน์จึงถูกจัดเป็นธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบ โดยมีการวัดความสำเร็จด้วยการจัดระบบเรตติ้ง

การยอมรับเกียรติและอัตลักษณ์ของเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยในยุคธุรกิจละครโทรทัศน์ เต็มรูปแบบ

ในยุคนี้อัตลักษณ์ของเกย์ในสังคมเริ่มมีความชัดเจนขึ้น เกิดการขยายตัวของบาร์เกย์อย่างแพร่หลาย เกย์เริ่มมีการปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ในฐานะเป็นพื้นที่สาธารณะสำหรับเล่าเรื่องราว ภาพลักษณ์ของเกย์ชัดเจนขึ้น สื่อได้ให้คำจำกัดความของเกย์เพิ่มขึ้นรวมถึงกลุ่มชายที่แต่งตัวเป็นชายแต่มีความสนใจในเพศเดียวกันด้วย ในยุคสมัยนั้นปัญหาเรื่องโรคเอดส์แพร่หลายขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มเกย์ ด้วยเหตุนี้ทำให้เกิดความเข้าใจว่าเกย์เป็นผู้แพร่ระบาดส่งผลให้ยังเกิดวาทกรรมในแง่ลบเกี่ยวกับเกย์เพิ่มขึ้นและเกิดการสร้างค่านิยมให้คนไม่อยากเป็นเกย์ เช่น กรณีสถาบันราชภัฏออกประกาศไม่ให้ผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศเข้าศึกษาต่อ (พ.ศ. 2539) ในขณะนั้น นที ธีระโรจนพงษ์ จึงได้ออกมาสนับสนุนภาพลักษณ์ที่ดีของเกย์ ในขณะที่สื่อต่างๆพยายามสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยยังมีอคติต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ แต่ในเวลานั้นนิตยสารเกย์ยังคงแพร่หลายซึ่งเป็นการแสดงความเคลื่อนไหวของเกย์ตามแบบชาติตะวันตก

ดังภาพที่ 2 ละครโทรทัศน์การนำเสนอภาพลักษณ์ของเกย์ไม่ได้รับความนิยม เนื่องจาก “พ.ศ. 2537 กระทรวงวัฒนธรรมออกกฎกระทรวง ฉบับที่ 14 ข้อ (5) (7) (8) เพื่อจัดระเบียบกลุ่มคนรักร่วมเพศว่า ห้ามนักแสดง ผู้จัดละคร พิธีกร ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศออกโทรทัศน์ ด้วยเหตุผลหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นจิตวิทยาด้านการเลียนแบบ ด้านสังคม ด้านบันเทิง แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน” (รัตนะ แซ่เตีย, 2550, 3)

ภาพที่ 2 ตัวละครเกย์ในยุคธุรกิจละครโทรทัศน์เต็มรูปแบบ

ยุคใหม่ของละครโทรทัศน์ไทย (พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2558)

ละครโทรทัศน์ไทยในยุคใหม่ของละครโทรทัศน์ไทย

ในยุคนี้ละครโทรทัศน์มีรูปแบบการจัดการในเชิงธุรกิจอย่างชัดเจน ได้มีการพัฒนาระบบการออกอากาศโดย ช่อง 5 ได้จัดตั้งโครงการ Thai TV Global Network แพร่ภาพออกอากาศโทรทัศน์ไทยผ่านดาวเทียมไปทั่วโลก สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโมเดิร์นไนน์ทีวี สถานีโทรทัศน์ไอทีวีได้ปิดตัวลงและเปลี่ยนการบริหารใหม่เป็น ThaiPBS และ ช่อง 11 เปลี่ยนชื่อเป็น NBT และในปี พ.ศ. 2557 ระบบโทรทัศน์ไทยได้ปรับเปลี่ยนระบบการออกอากาศจากแอนะล็อกเป็นระบบดิจิทัล สถานีโทรทัศน์ช่องเก่าและใหม่ต้องการตอบสนองผู้ชมในประเภทกลุ่มต่างๆ ทำให้ละครยุคใหม่มีเนื้อหาสาระที่เข้มข้น ครบครัน โดยช่อง 3 และช่อง 7 เป็นผู้นำของความนิยมในละครโทรทัศน์ไทยและเกิดการแข่งขันจากช่อง 8 ที่มุ่งเน้นตอบโจทย์กลุ่มคนดูต่างจังหวัดเช่นเดียวกับช่อง 7 ช่องวันเน้นผลิตละครเจาะกลุ่มคนดูทั่วไป

การยอมรับและอัตลักษณ์ของเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยในยุคใหม่ของละครโทรทัศน์ไทย

ในยุคนี้กิจกรรมของกลุ่มเกย์ในต่างประเทศถูกจัดขึ้นในบาร์เกย์และพัฒนาการจัดในพื้นที่สาธารณะ (บางบอกเกย์เฟสติวัล 31 ตุลาคม พ.ศ. 2542) ในช่วงต้นของยุคนี้ วาทกรรมกระแสหลักยังคงไม่ยอมรับเกย์ แต่ภายหลังความคิดด้านจิตเวชศาสตร์ของตะวันตกที่ช่วยอธิบายการยอมรับเกย์ว่าเป็นความปกติ ส่งผลให้การนำเสนอเรื่องราวของเกย์เพิ่มมากขึ้น ปี พ.ศ. 2541 ละครโทรทัศน์เริ่มได้รับความนิยมในการใช้เป็นสื่อเสนอเรื่องราวของเกย์ ละครโทรทัศน์ในช่วงแรกของยุค คือรักไร้อันดับ (พ.ศ. 2540), ท่านชายกำมะลอ (พ.ศ. 2540), ซอยปรารถนา 2500 (พ.ศ. 2541), กามเทพเล่นกล (พ.ศ. 2541), ชายไม่จริงหญิงไม่แท้ (พ.ศ. 2541), รักเล่ห์เพทุบาย (พ.ศ. 2542), สะพานดาว (พ.ศ. 2542), เมืองมายา (พ.ศ. 2543) , ไม้แปลกป่า (พ.ศ. 2544), และรักแปดพันเก้า (พ.ศ. 2547) แนวความคิดเรื่องสื่อที่เสนอภาพลักษณ์เกย์ทำให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบเริ่มลดน้อยลง จนในปี พ.ศ. 2549 มีการจัดอันดับเรื่องของรักร่วมเพศเป็นเทรนด์ฮิต “...ในปีนี้เป็นหนัง-ละครไทย ต้องมีตัวละครเกย์ กะเทย ต้องเล่นมุขเกี่ยวกับเกย์ กะเทย เป็นไพล์บังคับแทบทุกเรื่อง นั้นยังไม่รวมถึงหนังที่เกี่ยวกับเกย์ กะเทยโดยตรง...” (สยามรัฐ, 2549) แสดงถึงสังคมเริ่มยอมรับต่อเกย์เพิ่มมากขึ้น ในงานวิจัยความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อตัวละครรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มผู้ชมมีความคิดเห็นด้วยอย่างมากถ้าละครเรื่องใดไม่มีตัวละครรักร่วมเพศละครเรื่องนั้นจะไม่สนุกสนาน และการนำเสนอตัวละครรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์บ่อยๆ ทำให้สังคมมองเรื่องรักร่วมเพศเป็นเรื่องปกติ (รัตนะ แซ่เตีย. 2550) ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยการเปิดรับสื่อ ทศนคติและพฤติกรรมทางสังคมพบว่าสื่อสามารถเปลี่ยนเจตคติที่ดีต่อเกย์ได้มากขึ้น (ทักษ์ดนัย วัจวล และ ศิริินภา ชูรัศมี, 2556, 51)

การยอมรับเกย์ที่เปลี่ยนไปส่งผลถึงความนิยมของตัวละครเกย์ในยุคนี้ดังภาพที่ 3 โดยในช่วงปีพ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2558 มีละครจำนวนมากที่มีตัวละครเกย์เป็นส่วนประกอบของเนื้อเรื่องเช่น มงกุดดอกส้ม (2554), กี่เพ้า (2555), ละครชุด Hormones วัยว้าวุ่นฤดูกาลที่ 1 - 2 (ฤดูกาลที่ 1 พ.ศ. 2556, ฤดูกาลที่ 2 พ.ศ. 2557), ซิงรักหักสวาท (พ.ศ. 2557), มาลีเรingersบำ (พ.ศ. 2557), ละครชุด Hormones 3 The Final Season (2558), นางชฎา (พ.ศ. 2558) ทั้งนี้เนื้อหาที่กล่าวถึงเกย์ส่วนใหญ่ในบทละครเหล่านี้ จะเป็นการแสดงถึงการหลบซ่อน ความอับอาย โศกนาฏกรรม หรือไม่สมหวัง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สร้างภาพลักษณ์ที่ดีหรือปกติให้กับเกย์ ละครโทรทัศน์ที่นำเสนอเรื่องราวของเกย์ในมุมมองที่แตกต่างจากเรื่องอื่นคือละครชุดเลิฟซิคเดอะซีรีส์ รักวุ่น วัยรุ่นแสบ (ฤดูกาลที่ 1 พ.ศ. 2557, ฤดูกาลที่ 2 พ.ศ. 2558) ที่ใช้ทประพันธ์ออนไลน์ที่มีตัวละครหลักเป็นผู้ชาย 2 คนมีความรู้สึกในเชิงคู่รักกัน

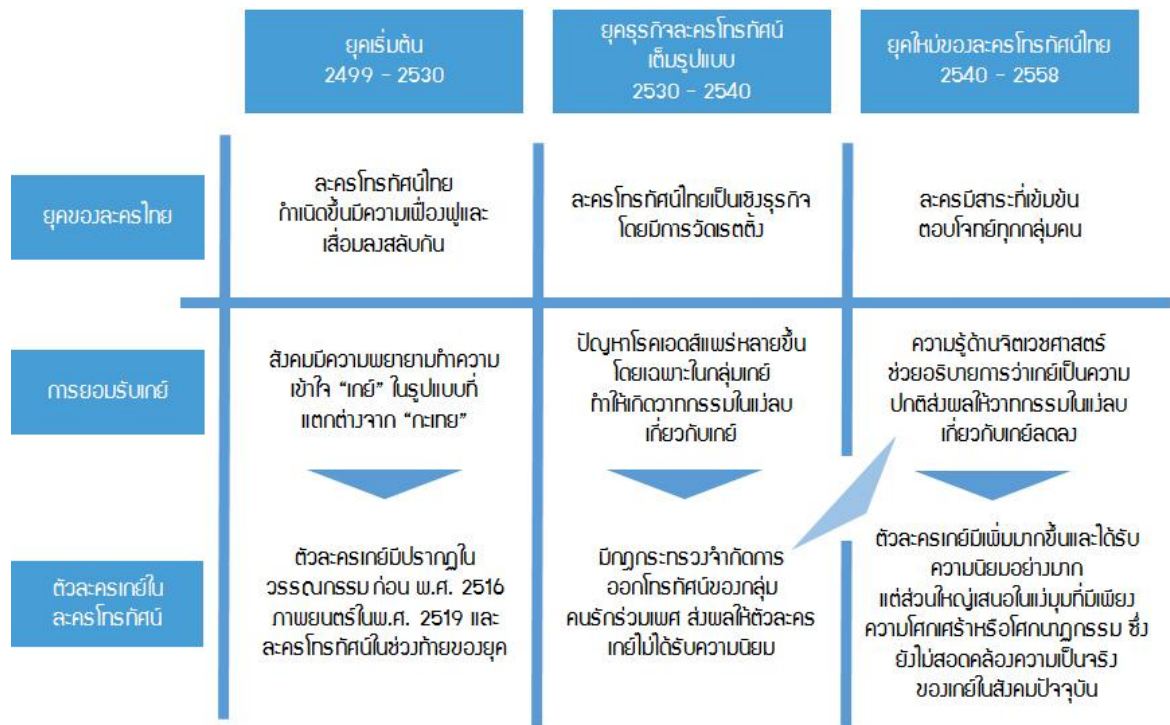

ภาพที่ 4 ตัวละครเกย์ในยุคใหม่ของละครโทรทัศน์ไทย

สรุปผลการศึกษา

การนำเสนอเพศผ่านสื่อที่นั้นไม่สามารถแบ่งได้เพียงแค่ชายหญิง งานวิจัยของ Joke Hermes แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของเพศซึ่งไม่ควรจำกัดแค่เพียงชายและหญิงที่นำเสนอผ่านสื่อ (Hermes, 2007) ในประเทศไทยเมื่อมีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอละครโทรทัศน์ การสร้างบทละครโทรทัศน์ให้ทันสมัย ประเด็นเรื่องเพศจึงถูกนำมาสอดแทรกให้สอดคล้องกับความ

เป็นจริง ดังงานวิจัยของวิลลวอร์ธ บัญญัติที่ว่า ละครโทรทัศน์เป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นความเป็นอยู่ของสังคม ณ เวลานั้น (วิลลวอร์ธ บัญญัติ, 2549: 86) บทละครโทรทัศน์ยุคใหม่นั้นไม่สามารถพัฒนาให้ทันสมัยได้หากขาดความเป็นจริงจากสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ๆ ด้วยความมั่งคั่งของเกย์เป็นแรงผลักดันให้เกิดความพยายามทำความเข้าใจอัตลักษณ์ของเกย์มากขึ้น และส่งผลต่อบทละครโทรทัศน์ไทย ดังกล่าวในงานวิจัยของอริน พินิจวรารักษ์ ที่ว่าการเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคมซึ่งทำให้คนรักร่วมเพศกล้าเปิดเผยตน ได้ส่งผลกระทบต่อละครครั้งสำคัญต่อนวนิยายไทย (อริน พินิจวรารักษ์, 2527: 154) การใช้หลักทางการจิตเวชศาสตร์อธิบายเพียงอย่างเดียวไม่ครอบคลุมต่อมวลชนได้ดีกว่าสื่อต่างๆ ดังรูปภาพที่ 5 แสดงให้เห็นถึงผลกระทบจากความคิดต่อเกย์ที่มีผลต่อตัวละครเกย์ในละครโทรทัศน์ไทยในยุคต่างๆ ยุคใหม่ของละครไทย (พ.ศ. 2540 – พ.ศ. 2558) สื่อละครโทรทัศน์ถูกใช้เพื่ออธิบายและทำความเข้าใจถึงอัตลักษณ์รวมถึงเพศวิถีของเกย์ในยุคใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงจากความคิดในแง่ลบกลายเป็นความนิยมที่ขาดไม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนะ แซ่เตีย ที่ว่าละครโทรทัศน์เรื่องใดไม่มีตัวละครแบบรักร่วมเพศ ละครเรื่องนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จ เพราะเป็นตัวละครที่สร้างความสนุกสนานให้กับละคร (รัตนะ แซ่เตีย, 2550: 109) แม้จะมีการนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครเกย์อย่างมากมาย แต่ภาพลักษณ์ส่วนใหญ่ที่ให้เกย์ปรากฏในละครโทรทัศน์ยังคงเป็นการสะท้อนถึงผลกระทบของการสร้างความคิดในแง่ลบเกี่ยวกับเกย์ในอดีต ผ่านความรู้สึกหลบซ่อน ความอับอาย โศกนาฏกรรม หรือไม่สมหวัง มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่สร้างภาพลักษณ์ให้เกย์สมหวังเหมือนคู่ต่างเพศ สอดคล้องกับการวิจัยของ Stonewall ที่พบว่า “เกย์ถูกนำเสนอในแง่บวกและตรงกับความเป็นจริงเพียง 46 นาที จาก 126 ชั่วโมงในรายการโทรทัศน์” (Lusher, 2010) ความเป็นจริงนี้อาจสะท้อนให้เห็นถึงปัจจุบันสังคมไทยยอมรับเกย์ได้แท้จริงเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ยังคงมีกระแสบางส่วนที่ยังมองว่าการเป็นเกย์เป็นสิ่งที่ไม่ดี สิ่งผิดปกติ ไม่ควรจะเป็น ซึ่งอาจเกิดจากผลกระทบของสร้างวาทกรรมแง่ลบในยุคก่อน การเปลี่ยนทัศนคติดังกล่าวต้องอาศัยเวลาและการใช้สื่อนำเสนอความหลากหลายแง่มุมของเกย์ให้สอดคล้องกับเป็นจริงว่าเกย์ไม่มีได้มีเพียงความเศร้าหรือโศกนาฏกรรม

ภาพที่ 5 ตารางแสดงรูปแบบการยอมรับที่มีผลต่ออัตลักษณ์ของตัวละครเกย์ในยุคต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

การที่กระแสสังคมยอมรับเกย์และเพศทางเลือกอื่นๆ ที่มีอยู่จริงในสังคมมากขึ้นอาจจะส่งผลให้ตัวละครเกย์และตัวละครเพศทางเลือกอื่นๆ ในละครโทรทัศน์ไทยมีบทบาทและมีความหลากหลายมากขึ้น การศึกษาในอนาคตเราสามารถศึกษาเปรียบเทียบการยอมรับและอัตลักษณ์ของตัวละครเหล่านั้นว่ามีทิศทางเป็นอย่างไร สิ่งจะสามารถเสนอแง่มุมของเพศทางเลือกต่างๆ ได้หลากหลายมากขึ้นหรือไม่ รวมถึงผลจากการที่มีตัวละครเพศทางเลือกต่างๆ นี้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมอย่างไร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ฐิติกร เตรยาภรณ์. (2543). *ภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันไทยช่วยปี พ.ศ 2508-2543*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทักษ์คนัย วัจวล, และ ศิริินภา ชูรัมย์. (2556). *ผลของการใช้สื่อในการเปลี่ยนเจตคติต่อชายรักร่วมเพศ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทีมงานครอบครัวครูบ้านนอกดอทคอม. (2 กรกฎาคม 2551). *ประวัติโทรทัศน์ในประเทศไทย*.
เรียกใช้เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2559 จาก <http://www.kroobannok.com/>:
<http://www.kroobannok.com/article-1582-ประวัติโทรทัศน์ไทย-.html>
- เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. (2545). *วาทกรรมเกี่ยวกับ "เกย์" ในสังคมไทย พ.ศ. 2508-2542*.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. (มกราคม - มิถุนายน 2546). จาก "กะเทย" ถึง "เกย์" ประวัติศาสตร์ชายรัก
ร่วมเพศในสังคมไทย. *วารสารอักษรศาสตร์*. ปีที่32(2).
- ธานี ชื่นคำ. (2555). *ศึกษาอัตลักษณ์ของเกย์ในสื่อภาพยนตร์ไทย*. กรุงเทพมหานคร:
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- รัตนะ แซ่เตีย. (2550). *ความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อตัวละครรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย*.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรชยา บุญภิบาล. (2552). *การสื่อสารความหลากหลายทางเพศวิถี : วาทกรรมชายรักชายใน
ละครเวทีไทยร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลวรรณ บุญจันทร์. (2549). *พัฒนาการละครโทรทัศน์ไทย*. ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อริน พิณจรรยาภิรักษ์. (2527). *การใช้เรื่องรักร่วมเพศในนวนิยายไทย พ.ศ. 2516-พ.ศ. 2525*.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Lusher, T. (2010, July 22). *Stonewall study attacks TV portrayal of gay people*.
Retrieved from <http://www.theguardian.com/>: <http://www.theguardian.com/media/2010/jul/22/gay-people-stonewall-study-tv>
- Hermes, J. (2007). Media Representations of Social Structure: Gender. *Media Studies: Key Issues and Debates*, 191 - 210.
- Positioning magazine. (12 กุมภาพันธ์ 2558). *ไพรม์ไทม์เดือด...ช่อง 3-7 สะเทือน ช่อง 8-ช่อง
วัน เปิดศึกชิงละครหลังข่าว*. เรียกใช้เมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2559 จาก [positioningmag:
http://www.positioningmag.com/content/59431](http://www.positioningmag.com/content/59431)